ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Их-Уул сумын ЗДТГ-ын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

Аудитын код: ХӨА-2024/116/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Хөвсгөл аймаг

2024 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар

Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр

Утас: 99900662 Цахим хаяг: tegshdelgerb@audit.gov.mn

Аудитор: С.Гансүх

Утас: 95908400 Цахим хаяг: gansukhsa@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

НЭГ. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс:7038 3793, Цахим шуудан:khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2024.02.20 № 01/43

танай ____________-ны № ____________-т

ИХ-УУЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА Д.ЭНХТӨР
ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Их-Уул сумын ЗДТГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Их-Уул сумын ЗДТГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд Их-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газар нь Их-Уул сум төвд 667 м бетонон хучилттай цардмал зам, нутгийн брэнд бүтээгдэхүүн борлуулах цэгийг хүлээн авч нягтлан бодох бүртгэл, тайланд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Тайлант оны үндсэн үйл ажиллагааны орлогыг үндэслэлгүй төлөвлөснөөс төсвийн орлогын төлөвлөгөө 10,331.5 мянган төгрөгөөр тасарсан, Их-Уул сумын ИТХ-ын тогтоолоор сумын Засаг даргад улирал бүр ажлын үр дүнгийн урамшуулал олгосон зөрчил гаргасан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Их-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 3 хөтөлбөр 10 арга хэмжээг хэрэгжүүлэн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт 96.3 хувиар үнэлэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшинийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

ХОЁР. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**66,685,719.20**	**83,613,093.20**
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	66,685,719.20	83,613,093.20
354	**Хангамжийн материал**	66,685,719.20	83,613,093.20
35410	Бичиг хэргийн материал	431,500.00	1,488,874.00
35420	Аж ахуйн материал	41,546,419.20	55,365,419.20
35470	Бусад хангамжийн материал	24,707,800.00	26,758,800.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**3,126,034,417.05**	**3,279,735,714.45**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	3,126,034,417.05	3,279,735,714.45
392	**Биет хөрөнгө**	3,052,532,710.77	3,206,672,674.76
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,163,567,884.20	3,425,250,725.20
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(520,545,524.11)	(646,179,296.13)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	298,162,184.00	357,602,184.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(35,667,103.24)	(72,685,921.72)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	180,816,252.00	197,363,994.80
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(65,586,804.13)	(93,798,452.80)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	36,562,976.00	47,947,976.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(8,443,820.51)	(12,161,867.79)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	5,000,000.00	5,000,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,333,333.44)	(1,666,666.80)
393	**Биет бус хөрөнгө**	73,501,706.28	73,063,039.69
39301	Програм хангамж	3,195,000.00	3,195,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,248,999.88)	(1,687,666.47)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	71,555,706.16	71,555,706.16

3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**3,192,720,136.25**	**3,363,348,807.65**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**3,192,720,136.25**	**3,363,348,807.65**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	3,192,720,136.25	3,363,348,807.65
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	394,199,768.11	394,199,768.11
51101	Өмч: - төрийн	394,199,768.11	394,199,768.11
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	2,614,178,578.36	2,786,584,311.22
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,614,178,578.36	2,615,955,639.82
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	170,628,671.40
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	184,341,789.78	182,564,728.32
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**3,192,720,136.25**	**3,363,348,807.65**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**846,715,441.22**	**1,106,057,602.80**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**254,212,241.22**	**344,284,912.80**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	254,212,241.22	344,284,912.80
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4,613,400.00	7,093,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,613,400.00	7,093,500.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	249,598,841.22	337,191,412.80
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**592,503,200.00**	**761,772,690.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	7,403,300.00	20,644,490.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	800,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,160,800.00	2,321,490.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,242,500.00	17,523,000.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	585,099,900.00	741,128,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	585,099,900.00	741,128,200.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**786,638,413.87**	**935,428,931.40**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**786,638,413.87**	**935,428,931.40**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	688,465,953.87	864,097,748.40
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	265,419,033.00	377,613,728.00
210101	Үндсэн цалин	204,446,645.00	272,006,766.00
210102	Нэмэгдэл	31,388,930.00	65,502,122.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	8,400,000.00
210104	Урамшуулал	29,583,458.00	31,704,840.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	33,666,235.00	47,490,307.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,968,072.00	32,471,166.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,738,356.00	3,820,136.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,123,405.00	3,020,909.00

210204	Ажилгүйдлийн даатгал	528,012.00	738,422.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,308,390.00	7,439,674.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	81,365,700.00	85,560,200.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,877,735.00	6,378,668.89
210302	Түлш, халаалт	76,860,224.00	77,860,224.00
210303	Цэвэр, бохир ус	627,741.00	1,321,307.11
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	40,108,150.00	40,555,116.00
210401	Бичиг хэрэг	3,722,400.00	3,798,150.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16,932,210.00	21,558,990.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,530,190.00	3,413,476.00
210404	Ном, хэвлэл	87,300.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,000,000.00	9,000,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,836,050.00	2,784,500.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	6,104,800.00	17,080,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	129,500.00
210604	Урсгал засвар	6,104,800.00	16,950,500.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	2,000,000.00	6,200,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,000,000.00	6,200,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	56,271,222.00	45,487,412.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	55,176,544.00	44,284,812.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,600.00	172,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	75,500.00	140,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	15,000.00	40,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	600,000.00	600,000.00
210807	Газрын төлбөр	231,578.00	250,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	203,530,813.87	244,110,985.40
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,813,350.00	36,686,570.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,200,000.00	0.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	180,517,463.87	207,424,415.40
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	98,172,460.00	71,331,183.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	62,774,120.00	5,870,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,357,320.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	43,416,800.00	5,870,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	35,398,340.00	65,461,183.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	35,398,340.00	65,461,183.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**60,077,027.35**	**170,628,671.40**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**60,077,027.35**	**170,628,671.40**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		

1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**662,806,600.00**	**768,866,190.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**4,613,400.00**	**7,093,500.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	4,613,400.00	7,093,500.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	4,613,400.00	7,093,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,613,400.00	7,093,500.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**658,193,200.00**	**761,772,690.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	73,093,300.00	20,644,490.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	65,690,000.00	0.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	800,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,160,800.00	2,321,490.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,242,500.00	17,523,000.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	585,099,900.00	741,128,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	585,099,900.00	741,128,200.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**602,573,600.00**	**733,631,890.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**602,573,600.00**	**733,631,890.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**504,401,140.00**	**662,300,707.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	265,419,033.00	377,613,728.00
210101	Үндсэн цалин	204,446,645.00	272,006,766.00
210102	Нэмэгдэл	31,388,930.00	65,502,122.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	8,400,000.00
210104	Урамшуулал	29,583,458.00	31,704,840.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	33,666,235.00	47,490,307.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,968,072.00	32,471,166.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,738,356.00	3,820,136.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,123,405.00	3,020,909.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	528,012.00	738,422.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,308,390.00	7,439,674.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	81,365,700.00	85,560,200.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,877,735.00	6,378,668.89
210302	Түлш, халаалт	76,860,224.00	77,860,224.00
210303	Цэвэр, бохир ус	627,741.00	1,321,307.11
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	35,060,800.00	42,548,990.00
210401	Бичиг хэрэг	3,511,100.00	4,855,524.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16,932,210.00	21,558,990.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,530,190.00	3,413,476.00
210404	Ном, хэвлэл	87,300.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,000,000.00	9,000,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,000,000.00	3,721,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	6,104,800.00	17,162,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	212,000.00
210604	Урсгал засвар	6,104,800.00	16,950,500.00

2107	**Томилолт, зочны зардал**	2,000,000.00	6,200,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,000,000.00	6,200,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	56,271,222.00	46,987,412.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	55,176,544.00	45,784,812.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,600.00	172,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	75,500.00	140,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	15,000.00	40,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	600,000.00	600,000.00
210807	Газрын төлбөр	231,578.00	250,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	24,513,350.00	38,737,570.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,313,350.00	38,737,570.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,200,000.00	0.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**98,172,460.00**	**71,331,183.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	62,774,120.00	5,870,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,357,320.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	43,416,800.00	5,870,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	35,398,340.00	65,461,183.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	35,398,340.00	65,461,183.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**60,233,000.00**	**35,234,300.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**60,233,000.00**	**35,234,300.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**60,233,000.00**	**35,234,300.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	60,233,000.00	35,234,300.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	60,233,000.00	35,234,300.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(60,233,000.00)**	**(35,234,300.00)**
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	**0.00**	**0.00**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	0.00	0.00
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	0.00	0.00
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	0.00	0.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**394,199,768.11**	**185,550,399.78**	**1,170,897,600.89**	**1,750,647,768.78**
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	1,208,610.00	1,208,610.00
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**394,199,768.11**	**185,550,399.78**	**1,172,106,210.89**	1,751,856,378.78
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	1,381,995,340.12	1,381,995,340.12

C08	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**394,199,768.11**	**184,341,789.78**	**2,614,178,578.36**	**3,192,720,136.25**
D01	**2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**394,199,768.11**	**184,341,789.78**	**2,614,178,578.36**	**3,192,720,136.25**
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	1,777,061.46	1,777,061.46
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**394,199,768.11**	**184,341,789.78**	**2,615,955,639.82**	**3,194,497,197.71**
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	-1,777,061.46	00.00	-1,777,061.46
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	170,628,671.40	170,628,671.40
D09	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**394,199,768.11**	**182,564,728.32**	**2,786,584,311.22**	**3,363,348,807.65**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	**Үзүүлэлт**	**Тайлант оны**		**Өөрчлөлт**
		Батлагдсан төлөвлөгөө	**Гүйцэтгэл**	
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	758,553,200.00	683,428,017.00	(53,046,310.00)
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	758,553,200.00	683,428,017.00	(53,046,310.00)
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	752,928,200.00	677,803,017.00	(16,951,310.00)
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	430,484,100.00	377,613,728.00	893,190.00
210101	Үндсэн цалин	287,164,500.00	272,006,766.00	69,000.00
210102	Нэмэгдэл	93,158,100.00	65,502,122.00	(521,810.00)
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	10,320,000.00	8,400,000.00	1,346,000.00
210104	Урамшуулал	39,841,500.00	31,704,840.00	500,000.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	53,810,500.00	47,490,307.00	500,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	36,058,300.00	32,471,166.00	(33,252,500.00)
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,839,900.00	3,820,136.00	(33,252,500.00)
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,148,100.00	3,020,909.00	14,908,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	887,900.00	738,422.00	14,908,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,876,300.00	7,439,674.00	(36,095,000.00)
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	85,560,200.00	85,560,200.00	(36,095,000.00)
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,500,000.00	6,378,668.89	(36,095,000.00)
210302	Түлш, халаалт	77,860,200.00	77,860,224.00	19,976,990.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,200,000.00	1,321,307.11	(53,046,310.00)
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	39,775,000.00	39,775,000.00	(65,690,000.00)

210401	Бичиг хэрэг	4,600,000.00	4,786,524.00	132,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,200,000.00	20,200,000.00	(3,839,310.00)
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,600,000.00	3,413,476.00	16,350,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,000,000.00	9,000,000.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,375,000.00	2,375,000.00	0.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	44,300,000.00	39,805,500.00	0.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	10,800,000.00	10,800,000.00	(53,046,310.00)
210602	Тавилга	15,000,000.00	12,055,000.00	(53,046,310.00)
210604	Урсгал засвар	18,500,000.00	16,950,500.00	(16,951,310.00)
2107	**Томилолт, зочны зардал**	5,700,000.00	5,700,000.00	893,190.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,700,000.00	5,700,000.00	69,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	62,566,100.00	59,528,712.00	(521,810.00)
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	61,363,500.00	58,326,112.00	1,346,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,600.00	172,600.00	500,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	140,000.00	140,000.00	500,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	40,000.00	40,000.00	(33,252,500.00)
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	600,000.00	600,000.00	(33,252,500.00)
210807	Газрын төлбөр	250,000.00	250,000.00	14,908,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	30732300.00	22329570.00	14,908,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,732,300.00	22,329,570.00	(36,095,000.00)
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	5625000.00	5625000.00	(36,095,000.00)
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	5,625,000.00	5,625,000.00	(36,095,000.00)
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,625,000.00	5,625,000.00	19,976,990.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	758,553,200.00	683,428,017.00	(53,046,310.00)
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	741,128,200.00	676,334,517.00	(65,690,000.00)
132001	Орон нутгийн төсвөөс	741,128,200.00	676,334,517.00	132,500.00
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	17,425,000.00	7,093,500.00	(3,839,310.00)
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	17,425,000.00	7,093,500.00	16,350,500.00
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	00.00	00.00	0.00
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	00.00	00.00	0.00
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	24.00	24.00	
620001	Удирдах ажилтан	08.00	08.00	

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх он**	**Тайлант он**	**Өөрчлөлт**
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**73,023,300.00**	**1**	-53,046,310.00
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**73,023,300.00**	**19,976,990.00**	-53,046,310.00
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	36,683,300.00	19,731,990.00	-16,951,310.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	1,880,800.00	2,773,990.00	893,190.00
210401	Бичиг хэрэг	00.00	69,000.00	69,000.00

210402	Тээвэр, шатахуун	1,880,800.00	1,358,990.00	-521,810.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	00.00	1,346,000.00	1,346,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	00.00	500,000.00	500,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	00.00	500,000.00	500,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	33,302,500.00	50,000.00	-33,252,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	33,302,500.00	50,000.00	-33,252,500.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	1500000.00	16408000.00	14,908,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,500,000.00	16,408,000.00	14,908,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	36340000.00	245000.00	-36,095,000.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	36,340,000.00	245,000.00	-36,095,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	36,340,000.00	245,000.00	-36,095,000.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**		19976990.00	19,976,990.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	73,023,300.00	19,976,990.00	-53,046,310.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	65,690,000.00	00.00	-65,690,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	132,500.00	132,500.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,160,800.00	2,321,490.00	-3,839,310.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,172,500.00	17,523,000.00	16,350,500.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**			0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл			0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл			0.00

ГУРАВ. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 1,426.8 мянган төгрөгийн 2 зөрчил илэрснээс 1,426.8 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 1 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Их-Уул сумын Засаг даргад Хөвсгөл аймгийн Засаг даргын шийдвэргүй, сумын ИТХ-ын тогтоолыг үндэслэн 2023 оны 3, 6, 9 дүгээр саруудад 1,426,766 (нэг сая дөрвөн зуун хорин зургаан мянга долоон зуун жаран зургаа) төгрөгийн үр дүнгийн урамшууллыг олгосон байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1 заалт, Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 1.2 дахь заалтуудыг тус тус зөрчсөн ба санхүүгийн тайлагналын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна. Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2[1] Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Төрийн аудитын байгууллагын албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.2 “Төлбөрийн акт тогтооход дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана”... 4.2.3.3 “*Цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон*”... заалтуудыг үндэслэн төлбөрийн акт тогтоосон.

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага хариуцлага тооцох санал хүргүүлээгүй.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Зардлын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

[1] *“Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно”,*

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль: Шатахуун олгохдоо анхан шатны баримтыг дутуу бүрдүүлэн олгосон байна. Тухайлбал: шатахууны зарцуулалтыг тооцсон баримт дутуу байна. Энэ нь 13.7 “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлагналын нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

<u>Өгсөн зөвлөмж</u>:

Шатахуун олгохдоо шатахуун зарцуулалтыг тооцсон баримтад үндэслэн, анхан шатны баримтын бүрдлийг хангаж байх

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

ДӨРӨВ. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Шатахуун олгохдоо анхан шатны баримтыг дутуу бүрдүүлэн олгосон байна. Тухайлбал: шатахууны зарцуулалтыг тооцсон баримт дутуу байна	1						1					
Их-Уул сумын Засаг даргад Хөвсгөл аймгийн Засаг даргын шийдвэргүй, 1,426,766 төгрөгийн үр дүнгийн урамшуулал олгосон байна.	1	1,426.8	1	1,426.8								
Дүн	**2**	**1,426.8**	**1**	**1,426.8**			**1**					